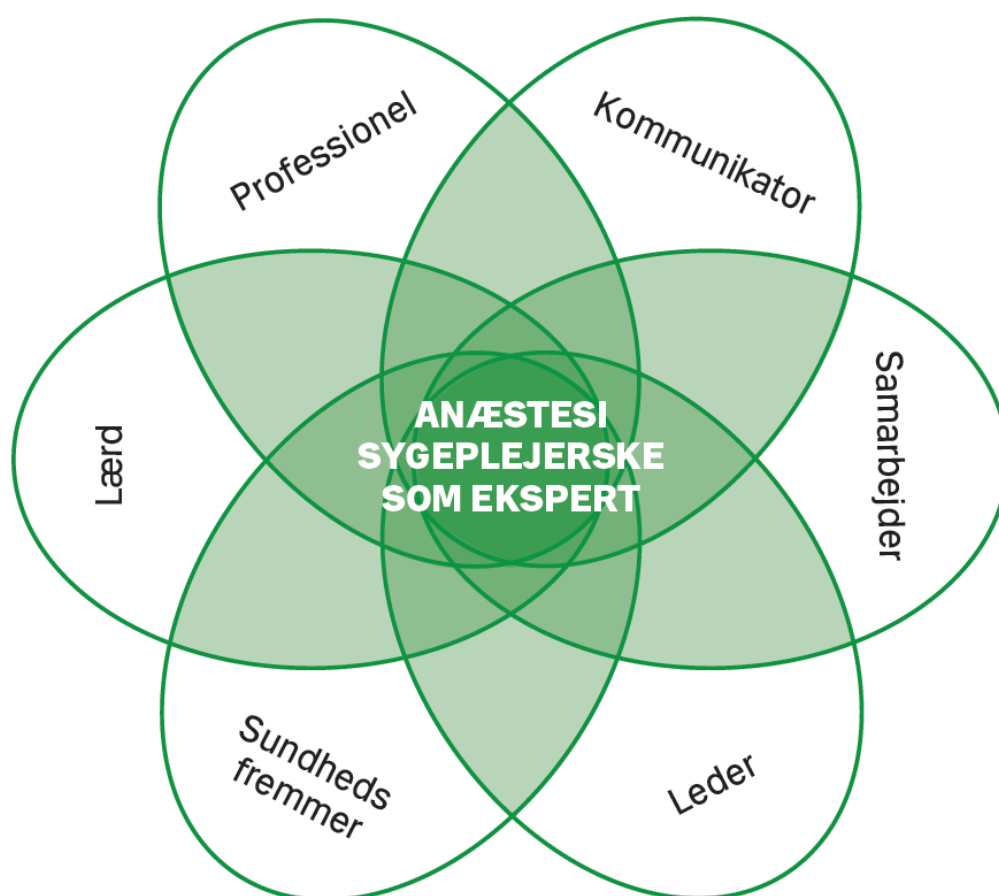

Evalueringer i Specialuddannelsen

Jf. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje BEK nr. 395 af 07/04/2017

Indhold

Baggrund for tilblivelsen af evalueringsredskabet.....	4
Formål for Specialuddannelse for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje jf. Bekendtgørelse nr. 395 ¹	4
Formål med IFNA's uddannelsesstandarder.....	5
Definition af de syv roller	6
IFNA's beskrivelse af anæstesisygeplejersken som ekspert.....	7
N-ANTS: Et redskab til struktureret observation af og feedback på anæstesisygeplejerskers ikke-tekniske færdigheder.....	8
N-ANTS som kompetencevurderingsredskab i uddannelsen	9
Redskabets anvendelighed i relation til vejledernes evaluering af kursisten	10
Redskabets anvendelighed i relation til kursistens selvevaluering	11
Kliniske periode 1	12
N-ANTS-vurdering.....	15
Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.	17
Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden	17
Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode	17
Klinisk periode 2.....	18
N-ANTS-vurdering.....	21
Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.	23
Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden	23
Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode	23
Klinisk periode 3.....	24
N-ANTS-vurdering.....	27
Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.	29

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden	29
Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode	29
Klinisk periode 4	30
N-ANTS-vurdering	33
Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.	35
Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden	35
Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode	35
Opvågningen - 3. eller 4. uddannelsesperiode	36
N-ANTS-vurdering	39
Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.	41
Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden	41
Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode	41
Referencer	42

Baggrund for tilblivelsen af evalueringsredskabet

I forbindelse med etablering af blokstruktur i Specialuddannelsen i Region H, opstod et behov blandt de kliniske vejledere for et ensartet evalueringsredskab med høj anvendelighed i forbindelse med overlevering af kursister fra et uddannelsessted til det næste. I denne forbindelse blev der nedsat en regional arbejdsgruppe bestående af repræsentanter af kliniske vejledere. Arbejdsgruppen har bestået af;

Elsebeth Herold, Benedikte Hersleb Bruun, Mette Culmsee, Annie Heiringsø, Bente Lunau, Inge Boll Jespersen, Hanne Cronfeld, Dorte Overgaard, Helle Clausen og Hanne Wiinholt

Sidenhen er evalueringsredskabet tilpasset den nye bekendtgørelse¹ og den nye Nationale uddannelsesordning².

Nedenfor præsenteres formålet med specialuddannelsen samt allerede eksisterende modeller og anbefalinger til vurdering af kompetenceniveau. Arbejdsgruppen har valgt at koble de eksisterende mål for de enkelte uddannelsesperioder med IFNA's 7 roller og elementer fra ANTS-vurderingen. De er forsøgt koblet og anvendt loyalt i forhold til det udarbejdede evalueringsredskab.

Formål for Specialuddannelse for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje jf. Bekendtgørelse nr. 395¹

Formålet med specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje er, at sygeplejersken udvider sin viden, færdigheder og kompetencer med henblik på at varetage funktionsområdet for en specialuddannet sygeplejerske i anæstesiologisk sygepleje.

Funktionsområdet for en anæstesisygeplejerske omfatter:

- Klinisk anæstesiologisk sygepleje.
- Kvalitetsudvikling, undervisning og vejledning.
- Tværprofessionelt og tværsektorielt koordinering og samarbejde.

¹ BEK nr 395 af 07/04/2017 Gældende

² National uddannelsesordning nov. 2018

Den kliniske uddannelse tilrettelægges som 4 perioder af 6 måneders varighed med stigende kompleksitet i de kliniske opgaver. I uddannelsen skal indgå 6 ugers praktik på opvågningsenhed.

Målformuleringerne er formuleret i forhold til de 4 uddannelsesperioder og tager udgangspunkt i den Nationale uddannelsesordning.

- Klinisk periode 1
- Klinisk periode 2
- Klinisk periode 3
- Klinisk periode 4
- Opvågningen

Målformuleringerne henviser til det kompetenceniveau, der forventes i afslutningen af den angivne uddannelsesperiode. Nogle målformuleringer bortfalder f.eks. fra periode 1 til den efterfølgende uddannelsesperiode for at undgå gentagelser. Målene for de efterfølgende perioder afspejler de øgede krav til kursisten i disse perioder.

Pga. uddannelsens blokstruktur i Region H foretages i hver klinisk periode en midtvejsevalueringssamtale som dokumenteres skriftligt. Hver kliniske periode afsluttes med en evalueringssamtale med et skriftligt resumé.

Der anvendes to begreber der indikerer graden af supervision: vejledning og støtte. Vejledning repræsenterer det mindst selvstændige og støtte det mest selvstændige, dog uden at være med selvstændig udførelse.

Strukturen for evalueringsredskabet er ændret fra målformuleringerne, som beskrevet i den Nationale uddannelsesordning: Viden om, Færdigheder og Kompetencer til at være struktureret efter IFNA's syv roller. Ved at anvende IFNA's rollestruktur gives mulighed for evalueringer som har fokus på funktionsbeskrivelsen for anæstesisygeplejersker og vurdering af anæstesisygeplejersken som fagperson.

Alle målformuleringer fra den gældende uddannelsesordning, er loyalt medbragt og rubriceret ind i de syv roller, dvs hver enkelt mål er gennemgået og placeret på hver af de syv roller.

Formål med IFNA's uddannelsesstandards

IFNA's uddannelsesstandards for avanceret, specialiseret sygepleje og anæstesiuddannelse inddrager natur- og humanvidenskabelige elementer i uddannelsesplanen, som relaterer sig til patienter og deres familier. Da anæstesisygeplejersker ofte arbejder i interdisciplinære teams, lærer de uddannelsessøgende gode kommunikationsfærdigheder. Ligeledes læres forpligtelsen til at overholde etiske og juridiske principper og til at holde sig fagligt op-

dateret i arbejdslivet. Idet anæstesisygeplejersker skal udfylde mange roller, indeholder uddannelsen af anæstesisygeplejersker adskillige læringsområder. Det primære formål med IFNA's uddannelsesstandarder er at angive hovedtrækkene i uddannelsesforløbet, der forbereder de uddannelsessøgende til at opnå specifikke kompetencer ved endt uddannelse. Professionelle kompetencer og /eller roller er nødvendige for at kunne målrette en uddannelsesaktivitet og tilpasse det med specifikt indhold og tilrettelæggelse af undervisningen.

For at beskrive anæstesisygeplejerskens forskellige roller og ansvarsområder har IFNA vedtaget og tilpasset den CanMEDS begrebsramme for kompetencer til anæstesisygeplejerskens arbejdsområde i syv forskellige roller.³

Definition af de syv roller

Med tilladelse fra Royal College har IFNA bearbejdet CanMEDS begrebsramme for lægers kompetencer, så den er tilpasset anæstesisygeplejersker.

Kommunikator

Definition: Som *kommunikatorer* fremmer anæstesisygeplejersker effektivt sygeplejerske-patientrelationen og den dynamiske udveksling af information, der sker før, under og efter anæstesi.

Samarbejder

Definition: Som *samarbejdspartner* arbejder anæstesisygeplejersker effektivt i sundhedsteamet for at opnå optimal patientpleje.

Leder

Definition: Som *ledere* er anæstesisygeplejersker en integreret del af sundhedsorganisationen, hvor de tager beslutninger om brug af ressourcer og bidrager til et effektivt sundhedsvæsen.

Sundhedsfremmer

Definition: Som *sundhedsfremmere* bruger anæstesisygeplejersker deres ekspertise og indflydelse ansvarligt til at fremme sundhed og velbefindende hos de enkelte patienter, grupper og hele befolkninger.

³ IFNA: Anbefalinger for Kontinuerlig Faglig Udvikling Continuing Professional Development (CPD). Region Øst- Revised 25 May 2012. IFNA 2012. (Oversat af Dorte Söderberg, FSAIO samt Jakob Vedtofte, Practice Committee)

Lærd

Definition: Som lærd udviser anæstesisygeplejersker en livslang forpligtelse til reflekterende læring i såvel etablering som udbredelse, anvendelse og oversættelse af den bedst tilgængelige evidens i forhold til sygeplejerskers viden.

Professionel

Definition: Som professionelle er anæstesisygeplejersker forpligtet til at fremme de enkelte patienters sundhed og velbefindende gennem en etisk praksis, professionelle vedtægter og høje personlige standarder for adfærd.

Anæstesisygeplejerskens rolle som ekspert

Definition: Som anæstesiexperter integrerer anæstesisygeplejersker alle CanMEDS roller, anvender viden om medicin og sygepleje, kliniske færdigheder og professionelle holdninger i deres udførelse af patientcentreret pleje. Anæstesisygeplejersken som ekspert er den mest centrale af anæstesisygeplejerskens roller.

Den medicinske ekspert kan fejlagtig opfattes som omfattende de internt medicinske specialer eller som viden om eller brug af lægemidler. Det engelske ord medical skal snarere oversættes med sygeplejefaglig ekspert.

IFNA's beskrivelse af anæstesisygeplejersken som ekspert

- Gennemføre og/eller deltage i præanæstesiologisk samtale og gennemføre en fysiologisk og psykologisk vurdering.
- Evaluere og/eller indsamle patientinformation fra patientens anamnese, klinisk undersøgelse, laboratoriesvar, røntgenundersøgelser og andre diagnostiske data, og identificere relevante problemer.
- Forberede og/eller gennemføre en relevant plan for den anæstesiologiske pleje.
- Administrere og/eller deltage i administrationen af generel og regional anæstesi til alle aldersgrupper og kategorier af patienter for forskellige kirurgiske og medicinsk relaterede procedurer.
- Anvende en bred variation af teknikker, anæstesimidler, supplerende og tilhørende medicin og udstyr til at varetage anæstesisygepleje og smertebehandling.
- Anvende og fortolke data indsamlet fra løbende brug af invasiv og noninvasiv monitorering.
- Påbegynde og administrere væske og blodterapi i forhold til den aftalte behandlingsplan.
- Identificere og handle adækvat i forhold til komplikationer, der måtte opstå under anæstesi.
- Lejre eller supervisere i lejring af patienter for at sikre optimal fysisk funktion og patient sikkerhed.
- Identificere og handle relevant på problemer relateret til anæstesiologisk udstyr.

- Identificerer patientproblemer og handle relevant i den umiddelbare postoperative periode.
- Vurdere patientens parametre i forhold til at kunne flyttes videre til næste plejeniveau.
- Fungere som ressourceperson ved hjertestop, respiratoriske problemer/pleje og ved andre akutte situationer.
- Benytte grundlæggende principper og adfærdsmæssig viden for at beskytte patienter imod iatrogene komplikationer.
- Dokumentere observationer og data samt den anæstesisygepleje, som er udført.

Vi anvender IFNA's beskrivelse af den sygeplejefaglige ekspert, som omfattende de kompetencer som den netop færdiguddannede anæstesisygeplejerske, skal være i besiddelse af, svarende til målbeskrivelserne i 4. kliniske periode. Anæstesisygeplejerskens rolle som ekspert defineres i uddannelsesmæssig sammenhæng som en anæstesisygeplejekursist, der er i stand til at integrere sygeplejefaglig ekspertise på udvalgte områder i forhold til kompetencevurdering eller i forhold til uddannelsens mål for de enkelte uddannelsesperioder.

Som eksempel herpå kan man betegne kursisten som sygeplejefaglig ekspert, da hun integrerer viden, færdigheder og kompetencer som er nødvendige på et udvalgt område af hendes faglige funktionsområde f.eks. *Modtage patient og revurdere forud anæstesi.*

Dette er et mål som skal være nået indenfor de første 6 måneder af uddannelsen. Anæstesisygeplejekursisten vil således have opnået en sygeplejefaglig ekspertise på dette udvalgte område, svarende til uddannelsesniveaue og målformuleringerne for den pågældende periode.

N-ANTS: Et redskab til struktureret observation af og feedback på anæstesisygeplejerskers ikke-tekniske færdigheder

Et redskab til træning og vurdering af anæstesisygeplejerskens ikke-tekniske færdigheder. Redskabet anvendes i supervision af sygeplejersker der er uddannet eller uddanner sig til anæstesisygeplejersker.

N-ANTS er bygget op omkring 4 overordnede kategorier. De 4 kategorier består af 3-5 elementer, der konkretiserer aspekter af kategorien.

N-ANTS som kompetencevurderingsredskab i uddannelsen

N-ANTS kan bruges i supervision af kursister på forskellige trin i uddannelsen.

Redskabet anvendes formativt, dvs. vurderer processen med fokus på kursistens læring og udvikling.

Under uddannelsen kan vejledere lave en numerisk bedømmelse af kursistens ikke-tekniske præstation vha. en 5-punktskala (se næste side). Det kan være en metode til at evaluere og konkret beskrive niveauet for kursistens formåen. Der vurderes op imod, hvad en dygtig anæstesikursist på det pågældende uddannelsesstrin vil gøre i samme situation.

N-ANTS

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situations- bevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					
Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2						
Kommentarer ved bedømmelse på 5						

Numerisk vurdering	
5	Fremragende - Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard - kunne være foregangseksempel for andre
4	Fortrinlig - Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3	God / Tilfredsstillende - Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2	Utilstrækkelig - Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1	Uacceptabelt lavt niveau - Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR	Ikke relevant

Redskabets anvendelighed i relation til vejledernes evaluering af kursisten

- Målformuleringerne og N- ANTS-principper præsenteres for kursisten til forventnings-samtalen i hver periode.
- Både målformuleringer og N- ANTS elementerne vurderes ud fra ovenstående vurderingsskema.
- Begge skemaer bruges til både midtvejsevaluering og slutevaluering for hver periode.
- Alle scoringer på 1+2 skal skriftlig begrundes.
- Alle scoringer på 5 skal skriftlig begrundes.
- Ved scoring på 1-2 ved midtvejsevalueringen beskrives tiltag for at forbedre præstationen.
- Kursisten kan fortsætte til næste kliniske periode med enkelte score på 1- 2, hvis det vurderes at kursisten kan opfylde målene indenfor en rimelig tidshorisont. I sådanne tilfælde kontaktes den uddannelsesansvarlige anæstesisygeplejerske på modtagende afdeling.
- Der kan ikke være score på 1 – 2 efter 4. kliniske periode. B Men enkelte punkter kan være "ikke relevante", IR.
- I klinisk periode 1, kan N-ANTS skemaets anvendelighed være IR, da målbeskrivelserne for perioden er dækkende for de efterspurgte kompetencer.

Redskabets anvendelighed i relation til kursistens selvevaluering

- Kursisterne skal i prosatekst og med egne ord beskrive hvordan de selv vurderer målene for perioden opnået. Til dette formål anvendes skabelonen ”Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.
- Målene er kategoriseret efter de syv roller og kursisternes opgave bliver i prosatekst at vurdere egen målopfyldelse samlet for den enkelte rolle
- Kursisterne skal i prosatekst og med egne ord beskrive hvordan de selv vurderer deres ikke tekniske færdigheder. Til dette formål anvendes skabelonen ”Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.
- De ikke tekniske færdigheder er kategoriseret og kursisternes opgave bliver i prosatekst at vurdere egen formåen i forhold til de enkelte elementer.

Kursistens evaluering af rammerne for uddannelsen:

- Modtagelse i afsnittet
- Afvikling og niveau af introduktionsundervisning
- Tilrettelæggelse af den kliniske uddannelse i uddannelsesperioden
- Niveau af og omfang af den kliniske vejledning
- Omfanget af personlig støtte og vejledning i uddannelsesforløbet
- Planlægning og afvikling af forventnings-, uddannelses- og evalueringssamtaler samt inddragelse af disse i det videre uddannelsesforløb
- Overensstemmelse mellem det uddannelsesmæssige indhold og uddannelsesstedets tilbud om klinisk uddannelse
- Læringsmiljø i afsnittet
- Samarbejdet med kolleger, ledelse og uddannelsesteamet
- Forslag til ændringer eller nytænkning i forhold til den kliniske uddannelse

Kursisten afleverer ovenstående evaluering skriftligt.

Kliniske periode 1

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:
Antal fraværsdage i praktikperioden:	

Numerisk vurdering	
5 Fremragende	- Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard – kunne være foregangseksempel for andre
4 Fortrinlig	- Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3 God / Tilfredsstillende	- Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2 Utilstrækkelig	- Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1 Uacceptabelt lavt niveau	- Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR Ikke relevant	

Målet for perioden er, at kursisten erhverver sig viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med ukomplicerede anæstesiforløb og gradvist varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver

Sygeplejefaglig ekspertise		Vurdering 1-5				
1.	Indsamle data forud for anæstesi					
2.	Planlægge anæstesi til raske patienter eller patienter med mild systemisk sygdom					
3.	Modtage patient og revurdere forud anæstesi					

4.	Indarbejde strukturerede arbejdsrutiner med henblik på at opnå kvalitet og patientsikkerhed					
5.	Medvirke til optimal lejring af patient for at modvirke komplikationer					
6.	Selvstændigt indlede den ukomplicerede anæstesi til elektive, raske patienter eller patienter med mild systemisk sygdom					
7.	Sikre patientens luftveje i alle anæstesiens faser					
8.	Selvstændigt vedligeholde den ukomplicerede anæstesi til raske, elektive patienter eller patienter med mild systemisk sygdom					
9.	Selvstændigt afslutte den ukomplicerede anæstesi til raske, elektive patienter eller patienter med mild systemisk sygdom					
10.	Selvstændigt kontrollere og anvende anæstesiapparatet					
11.	Kontrollere og betjene afsnittets øvrige hyppigst anvendte medicotekniske udstyr					
12.	Administrere de hyppigst anvendte anæstesimidler					
13.	Anvende de hyppigst forekommende anæstesimetoder					
14.	Selvstændigt planlægge den postoperative periode					
15.	Fastholde opmærksomhed til sine opgaver under anæstesiforløbet					
16.	Udvide overblik i anæstesiens faser					
17.	Prioritere handlinger i pressede patientsituationer					
18.	Reagere adækvat på uforudsete hændelser					
19.	Handle ud fra bevidsthed om eget ansvars- og kompetenceområde					
20.	Selvstændigt dokumentere anæstesiforløbet jf. afdelingens kliniske retningslinjer					
21.	Anvende instrukser og kliniske retningslinjer for de enkelte arbejdsopgaver					
Kommunikator						
22.	Tilpasse kommunikation med patient og pårørende i forhold til den konkrete patientsituation					
23.	Tilpasse tonen i samtale på operationsstuen ift. løsning af opgaven					

24.	Har indsigt i betydningen af sikker kommunikation i en anæstesiologisk kontekst						
Samarbejder							
25.	Indgå hensigtsmæssigt i teamsamarbejdet og udvise bevidsthed om egen rolle						
26.	Under vejledning koordinere det anæstesiologiske forløb med den kirurgiske aktivitet ift. de hyppigst forekommende kirurgiske indgreb						
27.	Har indsigt i betydningen af hensigtsmæssigt teamsamarbejde						
Leder							
28.	Tilrettelægge og afvikle de daglige arbejdsopgaver i et arbejdstempo som tilgodeser afvikling af operationsprogram						
Sundhedsfremmer							
29.	Arbejde i overensstemmelse med gældende hygiejniske retningslinjer						
30.	Forståelse for betydningen af hensigtsmæssig adfærd i forhold til hygiejne på afdelingen						
31.	Forståelse for betydning af optimal lejring af patienten						
Lærd							
32..	Teoretisk begrunde anæstesimetode og anvendelse i forhold til patient og det kirurgiske indgreb						
33.	Forståelse for farmakokinetik og farmakodynamik i forhold til de hyppigst anvendte lægemidler						
34.	Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den enkelte anæstesi						
35.	Forståelse for korrekt anvendelse af anæstesiapparat						
36.	Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode						
37.	Evaluerer det ukomplicerede anæstesiforløb ved hjælp af refleksion						
Professionel							
38.	Arbejde for at respektere patientens autonomi og integritet						
39.	Udviser empati med henblik på at fremme tillid og tryghed						

40.	Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med anæstesi og operation					
41.	Forståelse for omsorgens betydning i en anæstesiologisk sammenhæng					
42.	Har indsigt i betydningen af korrekt dokumentation af anæstesiforløbet					
43.	Identificere og forholde sig hensigtsmæssigt til etiske problemstillinger					
44.	Forståelse for eget ansvar og kompetenceområde					
45.	Anvende vejledning og bidrager konstruktivt i vejledningsforløbet					
46.	Tage ansvar for egen læring					
47.						

N-ANTS-vurdering

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situationsbevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					

Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2

Kommentarer ved bedømmelse på 5

Hvad skal kursisten arbejde videre med:

Evt.:

Status over gennemførte kompetencekort:

Kursist

Uddannelsesansvarlig

Vejleder

Kursistens evaluering af uddannelsesperioden

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden

Sygeplejefaglig ekspertise
Kommunikator
Samarbejder
Leder
Sundhedsfremmer
Lærd
Professionel

Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode

N-ANTS
Situationsbevidsthed
Beslutningstagning
Opgaveløsning
Teamwork

Klinisk periode 2

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:
Antal fraværsdage i praktikperioden:	

Numerisk vurdering	
5 Fremragende	- Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard – kunne være foregangseksempel for andre
4 Fortrinlig	- Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3 God / Tilfredsstillende	- Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2 Utilstrækkelig	- Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1 Uacceptabelt lavt niveau	- Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR Ikke relevant	

Målet for perioden er, at kursisten anvender sin viden om og forståelse for de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med elektive og akutte anæstesiforløb og selvstændigt varetager en række almindeligt forekommende kliniske opgaver.

Sygeplejefaglig ekspertise		Vurdering 1-5				
1.	Med stigende selvstændighed planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom					

2.	Under vejledning varetage det komplekse anæstesiforløb					
3.	Under vejledning varetage det akutte anæstesiforløb					
4.	Med stigende selvstændighed administrere afsnittets forskellige anæsthesimidler					
5.	Med stigende selvstændighed varetage afsnittets forskellige anæsthesimetoder					
6.	Selvstændigt arbejde ud fra instrukser og kliniske retningslinjer					
7.	Koordinere det anæstesiologiske forløb med den kirurgiske aktivitet ift. de hyppigst forekommende kirurgiske indgreb					
8.	Med stigende selvstændighed planlægge den postoperative periode til det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom					
9.	Selvstændigt handle adækvat på uforudsete hændelser					
10.	Tage medansvar for andre arbejdsopgaver i afsnittet					
11.	Med stigende selvstændighed evaluere det elektive anæstesiforløb til den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom					
Kommunikator						
12.	Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssigt i det tværfaglige team ift. patientens sikkerhed og behov					
13.	Forstå betydningen af sikker kommunikation i en anæstesiologisk kontekst					
Samarbejder						
14.	Medvirke til at fremme en kvalitets- og sikkerhedskultur i afsnittet					
15.	Udvide bevidsthed om egen rolle og kompetencer ift. resten af teamet					
16.	Forstå betydningen af hensigtsmæssigt teamsamarbejde					
Leder						
Sundhedsfremmer						
17.	Fastholde strukturerede arbejdsrutiner med henblik på at opnå kvalitet og patientsikkerhed					

Lærd						
18.	Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til den enkelte anæstesi					
19.	Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode					
20.	Teoretisk begrunde og forklare elementer af teoriuddannelsens indhold i forhold til kliniske situationer					
21.	Erkende og forstå sammenhænge i udvikling af komplikationer i anæstesiforløbet					
22.	Udarbejde en skriftlig teoretisk baseret refleksionsopgave over en konkret klinisk problemstilling					
Professionel						
23.	Forståelse for de fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom					
24.	Forståelse for de fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienterne i forbindelse med akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom					
25.	Inddrage etiske aspekter i forbindelse med patientforløb					
26.	Prioritere arbejdsopgaver ift. patientens sikkerhed					
27.	Bidrage til sikkerhed ved patientforløb					
28.	Tage ansvar for eget uddannelsesforløb					

N-ANTS-vurdering

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situationsbevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					

Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2

Kommentarer ved bedømmelse på 5

Hvad skal kursisten arbejde videre med:

Evt.:

Status over gennemførte kompetencekort:

Kursist

Uddannelsesansvarlig

Vejleder

Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden

Sygeplejefaglig ekspertise
Kommunikator
Samarbejder
Leder
Sundhedsfremmer
Lærd
Professionel

Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode

N-ANTS
Situationsbevidsthed
Beslutningstagning
Opgaveløsning
Teamwork

Klinisk periode 3

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:
Antal fraværskdage i praktikperioden:	

Numerisk vurdering	
5 Fremragende	- Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard – kunne være foregangseksempel for andre
4 Fortrinlig	- Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3 God / Tilfredsstillende	- Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2 Utilstrækkelig	- Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1 Uacceptabelt lavt niveau	- Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR Ikke relevant	

Målet for perioden er, at kursisten kan analysere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med komplekse anæstesiforløb med stigende sværhedsgrad og selvstændighed, samt varetage et bredt spekter af almindeligt forekommende kliniske opgaver.

Sygeplejefaglig ekspertise		Vurdering 1-5				
1.	Selvstændigt planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom					
2.	Selvstændigt administrere afsnittets forskellige anæstesimidler					

3.	Selvstændigt varetage afdelingens forskellige anæstesimetoder						
4.	Under vejledning planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom						
5.	Under vejledning planlægge og varetage det akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom						
6.	Under vejledning varetage det anæstesiologiske eller kirurgiske komplekse forløb						
7.	Dokumentere fyldestgørende i forhold tiltagende komplicerede anæstesiforløb						
8.	Med stigende selvstændighed planlægge den postoperative periode til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom						
9..	Under vejledning evaluere det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom						
10.	Indsigt i afdelingens specielle kirurgiske indgreb og metoder og kan relatere disse til anæstesiforløbet						
11.	Under vejledning planlægge og varetage anæstesi til børn under hensyntagen til Sundhedsstyrelsen gældende specialevejledning for anæstesiologi						
12.	Under vejledning evaluere anæstesiforløb til børn >2 år						
13.	Under vejledning deltage i eksterne funktioner						
14.	Under vejledning deltage i akutte funktioner						
15.	Under vejledning betjene afsnittets specielle medicotekniske udstyr						
Kommunikator							
16.	Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssigt i akutte og komplekse praksissituationer						
Samarbejder							
17.	Vurdere teamets roller og kompetencer i akutte og komplekse praksissituationer						
18.	Udvide autoritet og gennemslagskraft i det konstruktive teamsamarbejde						
Leder							
Sundhedsfremmer							
Lærd							

19.	Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til anæstesi til børn>2år						
20.	Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode						
21.	Udvide evne til kontinuerligt at udvikle elementer i anæstesiologisk sygepleje						
22.	Beskrive væsentlige elementer i opgaverne ved assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiafdelingen						
23.	Forståelse for betydningen af at være aktiv i forhold til at opsøge evidens for praksis						
24.	Opsøge evidens for praksis						
25.	Vise ansvar for videndeling i afdelingen						
Professionel							
26.	Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom						
27.	Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med akutte anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk sygdom						
28.	Udvide ansvar ift. at prioritere og udføre arbejdsopgaver i afsnittet						
29.	Inddrage etiske aspekter i forbindelse med akutte og komplekse patientforløb						
30.	Tage ansvar for egen uddannelse, herunder være opsøgende i forhold til vejledning samt bidrage aktivt i vejledningsforløbet						

N-ANTS-vurdering

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situationsbevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					

Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2

Kommentarer ved bedømmelse på 5

Hvad skal kursisten arbejde videre med:

Evt.:

Status over gennemførte kompetencekort:

Kursist

Uddannelsesansvarlig

Vejleder

Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden

Sygeplejefaglig ekspertise
Kommunikator
Samarbejder
Leder
Sundhedsfremmer
Lærd
Professionel

Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode

N-ANTS
Situationsbevidsthed
Beslutningstagning
Opgaveløsning
Teamwork

Klinisk periode 4

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:
Antal fraværskdage i praktikperioden:	

Numerisk vurdering	
5	Fremragende - Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard – kunne være foregangseksempel for andre
4	Fortrinlig - Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3	God / Tilfredsstillende - Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2	Utilstrækkelig - Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1	Uacceptabelt lavt niveau - Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR	Ikke relevant

Målet for perioden er, at kursisten kan vurdere og udføre de sygeplejefaglige opgaver i forbindelse med anæstesiforløb, således at kursisten bliver i stand til at varetage den langt overvejende del af de forekommende kliniske opgaver.

Sygeplejefaglig ekspertise		Vurdering 1-5				
1.	Selvstændigt planlægge og varetage det elektive anæstesiforløb til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom					
2.	Selvstændig planlægge og varetage anæstesi til afdelingens hyppigst forekomne akutte patientforløb					

3.	Selvstændigt planlægge den postoperative periode til patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom					
4.	I det anæstesiologiske team evaluere det elektive og akutte anæstesi-forløb til patienten med alvorlig systemisk og livstruende sygdom					
5.	Under vejledning planlægge og varetage anæstesi til børn under hen-syntagen til Sundhedsstyrelsen gældende specialevejledning for anæ-stesiologi					
6.	Under vejledning evaluere anæstesi til børn > 2 år					
7.	Selvstændigt betjene afsnittets specielle medicotekniske udstyr					
8.	Varetage afsnittets akutte funktioner					
9.	Varetage afsnittets eksterne funktioner					
10.	Forståelse for væsentlige elementer i opgaverne ved assistance og be-redskab uden for operations- og anæstesiafsnittet					
Kommunikator						
11.	Forståelse for betydningen af hensigtsmæssig kommunikation og sam-arbejde i komplekse praksissituationer					
12.	Kommunikere og samarbejde hensigtsmæssig med pårørende					
Samarbejder						
13.	Bidrage aktivt i teamsamarbejdet i komplicerede praksissituationer, herunder udvise autoritet og gennemslagskraft					
14.	Medvirke til at sikre sammenhængende patientforløb, kvalitet og pati-entsikkerhed i samarbejdet på tværs af afdelinger					
Leder						
15.	Reflektere over afdelingens økonomiske og personalemæssige res-sourcer					
Sundhedsfremmer						
16.	Medvirke til at fremme en kvalitets- og sikkerhedskultur i afsnittet					
17.	Bidrage aktivt til et sundt arbejdsmiljø					
Lærd						
18.	Teoretisk begrunde konkrete handlinger i forhold til anæstesi til børn > 2 år					

19.	Argumentere for konkrete handlinger i forhold til den postoperative periode i forhold til alle patientkategorier					
20.	Anvende kritisk refleksion som læringsredskab ift. den faglige og personlige udvikling					
21.	Varetage udvalgte opgaver i forbindelse med uddannelse og oplæring i afdeling					
22.	Arbejde systematisk med bearbejdning af kliniske problemstillinger ift. den afsluttende opgave					
23.	Deltage aktivt i kvalitetsudvikling af den anæstesiologiske sygepleje					
Professionel						
23.	Forståelse for fysiske, psykiske og sociale faktorer, der kan påvirke patienten i forbindelse med akutte anæstesiforløb ved patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom					
24.	Reflektere kritisk over opgaver ved assistance og beredskab uden for operations- og anæstesiafsnittet					
25.	Anvende systematik i beslutningsgrundlag baseret på faglig vurdering og klinisk erfaring					
26.	Er i stand til at bearbejde tiltagende komplicerede praksissituationer ved hjælp af kritisk refleksion					
29.	Forståelse for anæstesisygeplejerskens profession, herunder funktions- og ansvarsområder					
18.	Er i stand til at omstille sig til afdelingens vekslende arbejdsopgaver					

N-ANTS-vurdering

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situationsbevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					

Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2

Kommentarer ved bedømmelse på 5

Hvad skal kursisten arbejde videre med:

Evt.:

Status over gennemførte kompetencekort:

Kursist

Uddannelsesansvarlig

Vejleder

Kursistens evaluering af uddannelsesperioden.

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden

Sygeplejefaglig ekspertise
Kommunikator
Samarbejder
Leder
Sundhedsfremmer
Lærd
Professionel

Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode

N-ANTS
Situationsbevidsthed
Beslutningstagning
Opgaveløsning
Teamwork

Opvågningen - 3. eller 4. uddannelsesperiode

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:
Antal fraværsdage i praktikperioden:	

Numerisk vurdering	
5	Fremragende - Præstationen er overordentlig god, viser høj faglig standard – kunne være foregangseksempel for andre
4	Fortrinlig - Opfylder målene på en overbevisende måde, udviser stort ansvarlighed og er med til at øge patientsikkerheden
3	God / Tilfredsstillende - Præstationen opfylder målene på et tilfredsstillende niveau
2	Utilstrækkelig - Præstationen er bekymrende - forbedringer kræves
1	Uacceptabelt lavt niveau - Betragtelige forbedringer kræves, da præstationen er potentiel farlig for patientens sikkerhed
IR	Ikke relevant

Formålet er at kursisten får forståelse for betydningen af det perioperative forløb ift. det samlede patientforløb, og færdigheder i at forebygge og behandle kirurgiske og anæstesiologiske komplikationer. Ligeledes skal kursisten opnå viden om patienternes oplevelse af det samlede forløb og opøve kompetencer til at kunne samarbejde med pårørende og sygehusets øvrige afdelinger.

Sygeplejefaglig ekspertise		Vurdering 1-5				
1.	Selvstændigt varetage postoperativ observation og pleje af den raske patient eller patient med alvorlig systemisk sygdom					
2.	Selvstændigt varetage postoperativ pleje og behandling af patient efter ukompliceret kirurgi					
3.	Under vejledning varetage postoperativ pleje og behandling af patient efter kompliceret kirurgi					
4.	Under vejledning varetage postoperativ observation og pleje af patient med alvorlig systemisk og livstruende sygdom					
5.	Handle ud fra afsnittets behandlingsprincipper og kliniske vejledninger i det postoperative patientforløb					
22.	Udvide faglighed med henblik på kvalitet og patientsikkerhed i det samlede patientforløb					
6.	Selvstændigt administrere postoperativ smertebehandling					
7.	Selvstændigt administrere postoperativ kvalmebehandling					
8.	Selvstændigt administrere postoperativ væske- og blodkomponentterapi					
9.	Selvstændigt handle adækvat på evt. opståede komplikationer og uforudsete hændelser					
10.	Selvstændigt dokumentere den postoperative sygepleje					
Kommunikator						
11.	Kommunikere med patient og pårørende tilpasset den konkrete situation					
12.	Forståelse for betydningen af kommunikation med patient og dennes pårørende					
13.	Samarbejde og kommunikere hensigtsmæssigt med teamet omkring patienten					

Samarbejder						
14.	Samarbejde hensigtsmæssigt med pårørende					
15.	Udvide skærpet opmærksomhed ved patientoverleveringer					
Leder						
Sundhedsfremmer						
Lærd						
16.	Forståelse for afdelingens forskellige patientkategorier					
17.	Forståelse for den postoperative behandlingsstrategi under hensyntagen til anvendte anæstesimidler og – metoder samt det kirurgiske indgreb					
18.	Forståelse for postoperativ observation og pleje hos den raske patient eller patient med alvorlig og livstruende sygdom					
19.	Forståelse for de hyppigt forekommende komplikationer til afsnittets kirurgiske specialer					
20.	Analysere sammenhæng mellem komplikationer og anvendte anæstesimidler og – metoder					
21.	Reflektere over patientforløb i forhold til valg af anæstesimidler og – metoder					
Professionel						
25.	Integrere information fra kirurgi og anæstesi i håndtering af det perioperative forløb					
23.	Forståelse for betydningen af korrekt anvendelse af udskrivningskriterier					
26.	Medvirke til at sikre sammenhæng i patientforløbet					
27.	Forståelse for opvåkningssygeplejerskens rolle i et sikkert patientforløb					
24.	Identificere egne læringsbehov og tage ansvar for egen læring					

N-ANTS-vurdering

Kategori	Element	Vurdering 1-5				
Situationsbevidsthed	Indsamle oplysninger					
	Erkende og forstå sammenhænge					
	Forudse og tænke fremad					
Beslutningstagning	Identificere muligheder					
	Vurdere og balancere muligheder					
	Revurdere beslutninger					
Opgaveløsning	Planlægge					
	Prioritere					
	Anvende ressourcer					
	Overholde standarder					
Teamwork	Udveksle information					
	Vurdere roller og kompetencer					
	Koordinere aktiviteter					
	Udvide autoritet og gennemslagskraft					
	Udvide teamadfærd og støtte til teamets medlemmer					

Kommentarer og forslag til forbedringer skal foreligge ved bedømmelse 1 og 2

Kommentarer ved bedømmelse på 5

Hvad skal kursisten arbejde videre med:

Evt.:

Status over gennemførte kompetencekort:

Kursist

Uddannelsesansvarlig

Vejleder

Kursistens evaluering af uddannelsesperioden

Uddannelsessøgendes navn:	Uddannelsesperiode: Uddannelsesmåned (0-24 mdr.)
Uddannelsessted:	Uddannelsesansvarliges navn:
Praktikvejlederens navn:	Dato for evalueringssamtalen:

Evaluering af dig selv i forhold til de syv roller og målene for perioden

Sygeplejefaglig ekspertise
Kommunikator
Samarbejder
Leder
Sundhedsfremmer
Lærd
Professionel

Evaluering af dig selv i forhold til anæstesisygeplejerskens ikke tekniske færdigheder og relateret til den aktuelle kliniske periode

N-ANTS
Situationsbevidsthed
Beslutningstagning
Opgaveløsning
Teamwork

Referencer

Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje, BEK nr. 395 af 07/04/2017 Gældende

National uddannelsesordning 2018 jf. Bekendtgørelse om specialuddannelsen for sygeplejersker i anæstesiologisk sygepleje

IFNA, *anbefalinger for kontinuerlig faglig udvikling*. Region Øst, 2012

IFNA, *Standards of Education*, 2012

Sundhedsstyrelsen. *De syv lægeroller*. 2013

Teglgaard Lyk-Jensen, Helle, *CAMES : N-ANTS håndbog*, oktober 2014